

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

279771

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănășana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de băstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețeliana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghera), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. d. impr. și păstrare (Ilyu-mare), Riureana (Cap.-Mânăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Utoara), Șoimul (Vasăcu), Trărnaveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe ½ an K 10—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

În anul al XX-lea.

Cu ziua de azi «Revista Economică» întră în al douăzecilea an al existenței sale. E o cale lungă aceasta, la capătul căreia, așa credem, avem datorința să ne oprim măcar un moment, să vedem, ce am lucrat până acum, ce voim să lucrăm și unde voim să ajungem în viitor?

«Revista Economică» a fost înființată acum douăzeci de ani de dl Dr. Cornel Diaconovich, care a condus-o, cu multă pricepere, timp de aproape opt ani de zile. Dânsul i-a pus bază și i-a imprimat programul, urmat cu stăruință de ceice l-au succedat în conducere.

După retragerea d-lui Diaconovich, direcția «Revistei Economice» a fost luată, pentru timp mai scurt, de actualul editor al ei. Dela 1908 încoace însă sarcina conducerii a suportat-o exclusiv Dl Constantin Popp, cu excepția anului ultim, de când, provizor, a trecut asupra D-lui Vasile Vlaicu.

Dar, dacă în cursul celor două decenii au obvenit schimbări de persoane în conducerea «Revistei Economice», programul și direcția au rămas statornice, nu numai pentru că ceice au urmat întemeietorului acestui organ de publicitate, i-au fost dela început colaboratori fideli, ci și, ori, mai bine zis, îndeosebi, pentru că timpul a confirmat din an în an tot mai mult programul și direcția dată.

«Revista Economică» în trecutul ei a săvârșit o muncă grea și a avut un singur scop: rezultate reale pe seama progresului de obște. Azi puțini își vor mai fi aducând aminte de munca săvârșită de organul nostru de publicitate și de rezultatele celor ce l-au sprijinit. Lumea uită și trece la ordinea zilei chiar și peste cele mai mari rezultate, peste cele mai rari succese. Cum să-și însemne deci, și cum să nu treacă la ordinea zilei peste rezultatele nepretențioase ale unor oameni, cari fără larmă, dar și fără zăbavă cultivă de două decenii organul propășirii economice a poporului român de dincoace de Carpați?

Dar, cu toate că lumea uită ușor, ce e bun și drept, nu va putea lua nimeni în nume de rău, dacă vom reasuma foarte pe scurt rezultatele obținute de «Revista Economică» în munca ei din trecut. Astfel ca organ, în prima linie al băncilor noastre, «Revistei Economice» are a i se mulțumi în cea mai mare parte dezvoltarea institutelor noastre de credit, special în ce privește tehnica, administrația și conducerea lor. Prin continuile îndrumări, ce le a dat și prin critica obiectivă, făcută la toate ocaziile, ea a fost o școală pentru mulți din conducătorii și funcționarii băncilor românești. Prin mijlocirea și propaganda ei stăruitoare s'au introdus la noi reformele moderne de bancă și s'a înfăptuit organizația noastră financiară, ce o avem în însoțirea băncilor ro-

mâne, organizație, care ne-a întărit legăturile pe terenul economic și ne-a ridicat prestigiul în și afară de hotarele țării. Ca singurul organ de specialitate, s'a interesat și a servit, pe lângă cauza băncilor, toate chestiunile de interes economic obștească. În coloanele ei s'a dat totdeauna atențiunea cuvenită chestiunilor agricole, comerciale și industriale. În sfârșit prin organul nostru de publicitate s'au comunicat publicului românesc aproape toate ideile și preocupările sociale-economice mai de seamă ale timpului mai nou.

Ceea-ce a făcut însă «Revista Economică» în trecut pentru progresul și dezvoltarea instituțiilor noastre financiare în special, și pentru progresul nostru economic în general, nu poate fi, la cei-ce conduc și scriu astăzi la acest organ de publicitate, decât un stimul, ca în viitor să se nizuiască a produce tot mai mult. Pătrunși de această datorință, ei vor stărui să perfecționeze tot mai mult rezultatele ajunse și să le înmulțească cu altele nouă pentru viitor. Ținând seamă de schimbările și prefacerile mari ale zilelor noastre, sunt hotărâți să le urmărească cu toată încordarea și să prindă, la timp oportun, tot ce ne poate fi de folos. Fără a nesocoti trecutul, ci din contră, păstrând legătura firească cu el, vor augmenta programul «Revistei Economice» cu toate ideile nouă ale timpului, întrucât acestea corăspund intereselor economice ale poporului și pot contribui la menținerea și întărirea vieții noastre economice specifice românești. Rămânând în prima linie, ca și în trecut, organ al băncilor, se va ocupa în viitor pe lângă chestiunile financiare de bancă, special cu chestiunile cooperative, agricole și industriale, cărora le va acorda o deosebită atențiune.

Pentru a corăspunde însă cât mai bine chemării celei nouă, se recere să fim sprijiniți de toți cei-ce știu și pot, să poarte condeiul, cu înțelegere, spre folosul propășirei economice a neamului. De aceea azi ne adresăm tuturor oamenilor însuflețiți de ideile, cari ne călăuzesc în activitatea noastră, și îi invităm să între în rândurile noastre, pe cari dorim să le închegăm cât mai mult. Cu sprijinul lor, dacă se va putea, singuri, ca în trecut, dacă va trebui, noi însă ne vom face datorința. Cu această hotărâre fermă intrăm în al douăzecilea an de muncă.

Cronica economică a anului 1917.

Vieța economică a anului trecut, că a tuturor anilor de războiu de până acuma, este destul de complicată. Lumea economică, preocupată pe deoparte de necesitățile vieții noastre interne, pe de altă parte de probleme, planuri și acțiuni pentru lucrările din viitor, a dezvoltat o activitate intensivă în toate direcțiunile. A ne face seamă cu această activitate complicată și a o examina din toate punctele de vedere, este o problemă, care de sigur, nu poate fi rezolvită în cadrele unui articol de revistă. Din acest motiv, cronica, ce venim a face asupra anului încheat, se va mărgini numai la fixarea momentelor mai importante din vieța economică, trăită în 1917.

Ca moment de importanță generală, relevăm, că pe terenul producțiunii și consumațiunii de bunuri, ingerința statului s'a afirmat cu mult mai tare ca în anii precedenți ai războiului universal. Aproape nu a rămas articol de producțiune și consumațiune mai însemnat, asupra căruia statul să nu-și fi rezervat a dispune, după cum cereau interesele mai înalte ale stărilor excepționale, în care ne-am aflat. Din această cauză, libertatea în circulațiune a fost mai limitată. Articollii principali au fost tractați aproape ca monopol. Intre astfel de împrejurări, partea activă la afaceri au avut cu deosebire întreprinderile, care au stat direct sau indirect în serviciul scopurilor, ce se urmăreau cu dispozițiunile luate relativ la distribuirea producțiunii. Aceste întreprinderi însă au realizat câștiguri considerabile. Fără restricțiuni, s'a desfășurat, am putea zice, numai circulațiunea de efecte publice, circulațiune, la care speculațiunea și-a ajuns apogeul. Bursa de efecte a fost redeschisă și ceice au urmărit mai deaproape activitatea dezvoltată în legătură cu această instituțiune, și-au putut forma o idee, cât de departe a mers dezvoltarea circulațiunii de efecte și valori de bursă. Se vede, că în lipsa de alte afaceri, tot capitalul și toată speculațiunea s'au îndreptat asupra circulațiunii de valori.

Cu privire la acțiunile pentru activitatea economică din viitor, lumea de afaceri a arătat un interes cu mult mai potențat ca în anii trecuți de războiu. Speranțele unei păci generale apropiate au fost cauzele, cari au împintinat cercurile economice și financiare să caute să realizeze planurile lor pentru viitor. Din rândurile, ce vor urma mai jos vom vedea, că în această privință anul 1917 este mai bogat în rezultate ca ori și care de până acum.

* * *

Trecând acum la analizarea singuraticelor direcțiuni în activitatea economică, relevăm în primul loc *activitatea pe terenul agricol*. Producțiunea agricolă în general a fost bună. Ea a fost însă secestrată de stat și afacerile reclamate cu distribuirea ei s'au îndeplinit exclusiv prin societate de războiu pentru produse și prin comisionarii acesteia. Cu privire la viitorul

ei, chestiunea agricolă a preocupat cercurile economice și financiare în măsură foarte însemnată. Nici odată nu s'a discutat atât de mult și atât de profund chestiunea augmentării producțiunii agricole, ca în anul trecut. Concluziunile, cumcă în țara noastră venitul agricol este mijlocul cel mai potrivit pentru echilibrarea finanțelor în viitor, și că o augmentare a producțiunii agricole va fi în stare să ridice la ade-vărata ei importanță situația economică a statului, au fost imboldul, care a determinat discuțiunile, de cari amintim, și pe urma cărora s'au dat naștere la o multime de întreprinderi nouă. În prima linie s'au ivit la noi în țară diferite consorții capitaliste străine, special germane, cari au arândat pe timp îndelungat latifundii însemnate, în scopul unei exploatări mai raționale, mai intensive a pământului. Bancile mari din capitală, aproape fără excepție, au fondat întreprinderi speciale, în scopul lucrării raționale a pământului. După o statistică mai recentă, peste o jumătate de milion de jugăre au fost acaparate în scopul numit, de băncile mari. Băncile din provincie încă au urmat exemplul celor din capitală, dar numai în măsură mai restrânsă. Acțiunea de acaparare a pământului prin bănci a fost aspru combătută prin cercurile agrarienilor, cari în congresul lor dela 12 Februarie anul trecut, au luat pe față ținută în contra acțiunii băncilor și au cerut intervenția și statului în favorul agricultorilor amenințați în interesele lor.

Paralel cu acțiunea pentru lucrarea intensivă a pământului, s'a semnalat în cursul anului trecut, și o vioaie acțiune pentru cumpărarea de moși în scop de parcelare și colonizare. Aceasta s'a putut observa cu deosebire în ținuturile naționalităților. Astfel Banca săsească din Sibiu: „Siebenbürger Vereinsbank“ a acaparat moși de cca 10 milioane. Același lucru l-au făcut și alte instituțiuni săsești, ca consistorii, biserici etc. Chestiunea de apărare a pământului și de conservare a proprietății pe seama așa ziselor elemente sigure, a provocat astfel de agitații, încât cătră sfârșitul anului trecut, la 1 Noemvrie, guvernul a aflat cu cale să deie o ordonanță cu privire la regularea circulațiunii de imobili, ordonanță, prea bine cunoscută cercurilor economice și financiare și care e în vigoare numai pentru ținuturile locuite de naționalități. Urmările acestei ordonanțe se vor arăta cu siguranță în cursul anului curent.

Pe *terenul activității industriale* a excelat cu deosebire, ca și în trecut, producțiunea articolelor trebuitoare armatei. Industriile de această natură și-au urmat activitatea în mod foarte intensiv și cu enorme câștiguri. Întreprinderi nouă în vederea activității industriale din viitor, nu s'au prea semnalat. Tot ce s'a făcut, este, că s'au continuat lucrările mari, privitoare la exploatarea gazului metan, exploatare inițiată în anul 1916 cu puternicul ajutor al capitalului german. Dar, când vorbim de activitatea industrială, trebuie să amintim, că în sensul noiei legi pentru fiertul vinarsului, această industrie, mult cultivată de

micii economi, s'a luat din mâinile lor și a fost centralizată, după regiuni, în multe părți în paguba micilor agricultori.

Pe *terenul finanțelor publice*, s'au realizat două mari împrumuturi de războiu și anume împrumutul al VI-lea și al VII-lea. Cel dintâi cu titluri de 6%, cel de al doilea cu titluri de 5.5% și 6%. La cel dintâi în Ungaria s'a realizat considerabila sumă de 2 miliarde iar la cel de al doilea de 3 miliarde. Afară de acestea statul a emis 700 milioane bonuri de tezaur, cari s'au plasat în timp foarte scurt și aproape numai la bănci. În sfârșit tot în anul trecut s'au emis lozurile Crucea roșie pentru scopuri culturale și de binefacere, în valoarea de 48 milioane. De însemnat este mai departe, că în anul încheiat, pentru prima oară dela declararea războiului mondial, s'a prezentat buget regulat pentru cheltuielile și venitele statului. Cheltuielile, cari au crescut în măsură neașteptată, au putut fi acoperite din impozitele urcate în două rânduri.

Astfel la începutul anului impozitele s'au stabilit pe baza legilor votate la sfârșitul anului 1916, dar publicate în Ianuarie a. tr. Prin aceste legi s'a introdus impozitul de avere, cel de venit, de câștig de războiu, etc. La sfârșitul anului trecut cheltuielile statului au reclamat noi schimbări în legile de impozite, prin cari aproape toate dările au fost din nou urcate. În sfârșit, cu privire la cronica anului trecut observăm, că cercurile financiare și politice ale patriei noastre au fost foarte mult preocupate de chestiunea restabilirii valutei, dela a cărei introducere în toamna trecută s'au împlinit un sfert de secol. Privilegiul Băncii Austro-Ungare a fost prolongit pe doi ani.

* * *

Cu privire la momentele mai însemnate din viața economică a poporului nostru, observăm că *băncile românești* în anul trecut și-au urmat activitatea lor în mod mulțumitor. Cele din părțile ardene, perturbate prin evenimentele războiului cu România, după o întrerupere de aproape o jumătate de an, și-au reluat curând activitatea normală. Abundanta de bani s'a manifestat în toate părțile și a determinat să se facă reduceri însemnate în etalonul de depuneri. La întreprinderi speciale, comerciale sau industriale, băncile noastre n'au participat, neavând ocaziuni potrivite spre aceasta. Abia două trei dintre ele au cumpărat, resp. au arândat moși mai mari sau mai mici, în scopul exploatărilor agricole. Câteva, ca „Economul“ din Cluj, „Agricola“ din Hunedoara, „Lăpușana“ din Lăpuș, „Riureana“ din Kápolnokmonostor etc. au pus în curgere augmentarea capitalurilor lor sociale. La împrumuturile de războiu, băncile noastre au participat în măsură mulțumitoare, iar „Banca Generală de asigurare“, pentru a înlesni participarea populațiunii la subscripțiuni, a introdus asigurările în legătură cu împrumuturile de războiu. Bilanțurile în general au fost solide și cu rezultate mulțumitoare. Dividendele s'au putut menține la limita din anul pre-

cedent. Pentru scopurile culturale încă au contribuit băncile noastre, ca și în trecut, cu sume frumoase.

Însoțirea băncilor noastre «*Solidaritatea*» și-a reluat activitatea, perturbată de evenimentele numite mai sus, în Februarie 1917. Cel dintâiu lucru, care și-a ținut de datorința a-l face, a fost că s'a interesat de soarta și starea institutelor de pe teritoriul din Ardeal evacuat. Acestora le-a venit în ajutor cu sfaturi și cu fapta, în scopul restabilirii activității lor normale. În această direcție «*Solidaritatea*» și-a oferit serviciile nu numai institutelor, cari îi aparțin ca membre, ci preste tot tuturor întreprinderilor românești de pe teritoriul evacuat. S'a interesat mai departe de chestiunea moratoriilor pentru depuneri, de chestiunea asigurării intereselor restante la împrumuturile hipotecare, de chestiunea prescrierilor pretensiunilor cambiale etc., cu privire la cari a înaintat cercurilor competente un memoriu, pe baza informațiilor directe, luate dela singuraticele institute. Revizii în anul trecut a făcut mai puține, ca ori și când până acum din cauza greutăților de călătorie și a lipsei de revizori. A luat însă dispozițiuni, ca aceste revizii să fie întregite în măsură corăspunătoare la începutul anului curent. Tot asemenea s'a ocupat și a luat măsuri pentru reorganizarea însoțirii, reorganizare care se va duce la îndeplinire în timpul cel mai scurt.

În ce privește la *publicațiunile de specialitate*, în anul acesta nu avem mult de înregistrat. În afară de organul nostru de publicitate, de Anuarele Băncilor pe 1917 și 1918 și de cursul de stenografie românească al D-lui Vasile Vlaicu, nu avem nimic deosebit de amintit.

În sfârșit, ca încheiere a cronicei prezente, trebuie să amintim, că în anul trecut din rândurile puținilor noștri bărbați, cari au muncit în ogorul economiei naționale a poporului nostru, unii au părăsit lumea aceasta. Între aceștia amintim cu regret în prima linie pe profesorul Școlii Comerciale din Brașov *Ioan Socaciu*, care s'a distins prin scrierile sale de economie politică. Un alt mănucitor al condeiului în chestiuni economice, care ne-a părăsit, este și fostul funcționar superior de bancă *Ermil Borcea*. A trecut la cele eterne, fostul director al băncii „Luceafărul“, cunoscutul fruntaș bănațan *Ioan M. Roșiu*. Pe altarul patriei s'au jertfit *Ilie Bugariu*, funcționar la „Timișana“, și *Vasile Papp*, cassar la „Economu“. Cel dintâi a căzut pe frontul italian, cel de al doilea a murit într'un spital militar din Cluj. Tot astfel s'a stins după servicii îndelungate, prestate în campaniile din Serbia și din Balcani, fostul funcționar al „Băncii generale de asigurare“ *Ioan Lengher*. Toți aceștia și de sigur și alții, de cari nu avem încă știre, au fost bărbați devotați progresului economic al neamului nostru pentru binele căruia au muncit și trudit.

Iată în puține cuvinte evenimentele mai însemnate, ce formează cronică economică a unui an greu, care dorim să fie urmat de alții mai buni și mai bogăți în rezultate, atât pentru singuratici, cât și pentru popoare.

Planuri pentru statificarea asigurărilor.

Dintr'un articol obiectiv («Europa centrală și asigurările private în Ungaria») ieșit din peana unuia dintre cei mai temeinici cunoscători ai chestiunilor de asigurare, Dr. Jacob Poór, cons. reg., redăm aici pasagiul privitor la planurile de monopolizare a asigurărilor. Iată ce spune autorul: «Ce drept, guvernul nostru încă n'a luat o poziție în chestiunea aceasta, dar în secțiunile singuraticelor ministerii se preocupă oamenii de cele mai variate planuri și intențiuni. Deoparte unii doresc numai monopolul asigurărilor de incendiu, de altă parte se ocupă cu monopolul asigurărilor de viață, accidente, grindină și în special cu acela al asigurărilor de vite. Din a treia parte se pune pe tapet ideea, ca activitatea societăților private să se lase intactă, însă societățile să fie obligate a face reasigurări exclusiv la stat, pentru-ca «tot profitul» rezultat din reasigurări să revină statului, ca un nou izvor de venit. Ajungând la reasigurări, un al patrulea plan răstoarnă pe toate celelalte și propune: să fie statul asigurător direct și să facă reasigurările la societățile private mai mari. În sfârșit mai este și un al cincilea plan, pe care îl sprijinește mai cu seamă o întreprindere indigenă de asigurare și care constă în aceea, ca întreaga gestiune de afaceri a societăților private de asigurare din Ungaria să se condenseze într'un singur organism, pentruca din profitul general al afacerilor să se împărtășească și statul. Însă planul acesta deși are la noi aderenți în număr destul de mare, nu răspunde în mod satisfăcător la două întrebări și anume: Să participe oare statul și la venitele averilor administrate de societățile private? Aceasta într'adevăr ar fi o nedreptate ne mai pomenită pentrucă ar însemna un impozit dublu. A doua întrebare este iarăși: Ce să se întâmple, dacă anul de gestiune în singuratici rami de asigurare (de ex. în ramul grindină) sau în toți ramii se încheie cu deficit? Participă atunci statul și la pierdere conform cvotei? Și-apoi: Să se transpună pierderea în contul anului următor? De sigur, că da, pentrucă altcum iarăș ar fi o nedreptate nemotivată. Întrebările acestea singure sunt tocmai de-ajuns, ca să răstoarne planul cu fundul în sus.

De oarece însă din punctul de vedere al statului astăzi în prima linie e mai importantă partea financiară a chestiunii, pentrucă statul trebuie să-și mărească venitele, am avut ocazie să explic la locurile competente, că ar fi foarte interesant, dacă s'ar face mai înainte de toate calculări oficioase în direcțiunea aceea, care ne-ar arăta, că statul de fapt necondiționat poate conta din monopol la venite mai mari decât venitele, ce le are deja dela societățile de asigurare? Din parte-mi evaluez la 15 milioane coroane venitele statului incurse în anul curent din dări, competențe, timbre, poștă

telegraf și telefon ale societăților private. Astăzi statul beneficiază de suma aceasta fără de nici un risc, dar ar perde-o firește în cazul monopolului. Acum e întrebarea, dacă statul ca asigurător poate profita măcar atâta, considerând, că afacerile de asigurare pot produce și pierde considerabile. Observațiile acestea mi-au produs convingerea, că statul nu se va decide cu una cu două la statificarea asigurărilor private, de nu cumva vre-o surprindere nu va răsturnă orice minte sănătoasă».

Dupăce și revista noastră s'a ocupat cu chestiunea monopolului de asigurări (de incendiu), arătând absurditatea practică a acesteia, am aflat de bine a lăsa loc și acestor vederi deschise, energice și hotărâte. Autorul lor le intercalează într'o serie de observații de ordin și caracter internațional, și nu ne mirăm, pentruce nu a stăruit să reflecteze și o rază de lumină internațională asupra executării planurilor de statificare a asigurărilor private. A făcut-o poate cu intențiunea, ca să iasă și mai bine la iveală atestatul de paupertate al unui stat, care în caz serios de monopolizare ar fi invitat să prezinte chestiunea poate la congresul mondial de pace. Adecă societățile germane, engleze, americane, holandeze, etc. cari operează în Ungaria vor rămâne societăți private și în cazul introducerii monopolului de asigurare? Sau se vor statifica și ele?

Credem, că guvernul va trebui să răspundă și la întrebările acestea, pentrucă el trebuie să știe ce vrea.

JURISDICTIUNE.

Legitimarea calității de acționar în adunarea generală. Prin sentința sa Nr. 7606 P. IV dela 17 Sept. 1917 Curia reg. a enunțat, că la adunarea generală pot participa nu numai acționarii, cari și-au depus acțiunile prealabil, anume spre acest scop, ci și acționarii, cari și-au depus acțiunile mai înainte, fie și spre alt scop, dar și-au rezervat dreptul de a le folosi spre legitimare în o altă adunare generală din viitor.

*

Minimul nesecuestrabil la salare etc. Prin ordonanța guvernului de data 21 Decembrie 1917 Nr. 5051/1916 M. E., semnalată pe scurt în Nrul nostru ultim, din a tr. se urcă minimul nesecuestrabil la salarele, pensiunile și alte retribuții ale funcționarilor publici și privați, normat în art. de lege XLI : 1908 cum urmează;

Dela K 2,000.—, normate în § 6, alinea 1 la K 3,000.—.

Dela K 1,200.— normate în § 7, alinea 1; în § 8, și § 9, alinea ultimă, la K 1,800.—.

Dela K 2,000.— normate în § 11, alinea 1 la K 3,000.—.

Dela K 5.— normate în § 12, alinea 1—3 — la K 750, în fine dela K 1,200.—, normate în § 13, alinea penultimă la K 1,800.—.

Ordonanța a intrat în vigoare la 1 Ianuarie 1918 și a apărut în monitorul oficial «Budapesti Közlöny» Nr. 296 dela 23 Decembrie 1917.

Din legea despre economia și poliția de câmp.

— Art. de lege XII din 1894. —

(Continuare).

Titlul III. Despre prăsirea vitelor.

În acest titlu se cuprind următoarele dispoziții:

Această lege lasă neschimbate cercurile stabilite de ministerul de agricultură în scopul prăsirii vitelor cornute, adecă chestiunea, că din diferitele părți ale țării ce soiuri de vite cornute să se prăsească cu sprijinul autorităților?

Cercurile existente pentru prăsilă se modifică în conformitate cu relațiile schimbate, prin normative create de municipii.

Un astfel de normativ, însă, se poate pune în practică numai fiind aprobat din partea ministrului de agricultură.

Cercurile de prăsilă de cai le designează ministrul de agricultură după ascultarea prealabilă a municipiului.

Municipiul are să hotărască, referitor la teritoriul său, că în diferitele regiuni ale lui câți armăsari, tauri, tauri de bivoli, berbeci și vieri au să se procure pe seama muierșelor de prăsilă (iepe, vaci, bivolițe, oi, scroafe).

Comuna, respective primăria comunală sau senatul economic vor purta de grije de agonisirea, ocrotirea și ținerea bărbătușilor (armăsari, tauri, tauri de bivoli, berbeci, vieri) necesari pentru trebuințele comune în scopul prăsirii animalelor.

Tot comuna va grijii, ca numiții bărbătuși să se procure la timp.

Dacă comuna nu ar satisface această îndatorire a sa, autoritatea de agricultură, prin intervenția comitetului economic cercual, va procura, pe spesele comunei, bărbătușii de prăsilă în numărul trebuincios.

Comunelor, cari nu ar avea atâtea vite de prăsilă, ca să li se renteze a-și agonisi bărbătuși, sau când împrejurările locale ar fi astfel, încât agonisirea și susținerea de bărbătuși s'ar face numai cu greu, autoritatea economică (în comune primpretorele, în comitate vicecomitele, în țară ministrul de agricultură) poate îngădui, ca aceste comune să se asocieze cu comunele învecinate pentru a-și agonisi și susține bărbătuși de prăsilă.

În fiecare cerc pretorial are să se institue câte o comisiune cercuală economică, cu menirea de a face controla sau examinarea vitelor de prăsilă.

Ministrul de agricultură ia dispozițiile trebuincioase, prin ordonanțe, pentru constituirea comisiunilor cercuale și pentru stabilirea cercului lor de lucrare.

Vitele, destinate pentru a fi întrebuințate în comun, se vor admite pentru prăsilă numai după ce au fost examinate de comisia cercuală economică și s'au aflat corăspunsătoare spre acest scop, constatân-

du-se, că vitele de prăsilă (taurii, armăsarii, etc.) nu sunt apte pentru prăsilă, vor fi oprite dela împărechire pentru un timp oarecare sau pentru totdeauna, putându-se impune și curățirea (jugănirea) lor.

Contra hotărârilor comisiei cercuale economice se poate apela la instanța a doua (municipiu), care hotărăște definitiv în cauză.

Când numărul stabilit de municipiu al vitelor de prăsilă nu ar fi complet, comuna este obligată să ia măsurile necesare, pentru a completa numărul lor la timp.

Fiecare om este îndreptățit a întrebuința vitele proprii de prăsilă, după placul său, fără a avea în vedere dispozițiile luate pentru prăsirea vitelor în cerc; dacă însă aceste vite de prăsilă ar fi să se pună la îndemână pentru folosire și altora, aceasta se poate face numai dispunând de un certificat dat de comisia cercuală economică.

Cursul devizelor.

Valuta monarhiei se îmbunătățește dela începerea armistițiului și a pertractărilor de pace cu Rusia aproape zi de zi. Cursul devizelor statelor neutrale este în constantă decreștere. În săptămâna expirată s'a redus cursul florinilor olandezi cu K 34.—, al francului elvețian cu K 24.—, al coroanei norvegiane cu K 23.—, al coroanei daneze cu K 32.— și al celei svediene cu K 46.—. Asemenea a scăzut cursul rublei, al leilor și al lirei italiene.

Cursurile devizelor dela finele anului 1917 au fost:

	Bani	Marfă
Amsterdam . . .	K 368.—	K 361.—
Berlin	„ 155·60	„ 155·90
Sofia	„ 127·25	„ 128·75
Zürich	„ 190.—	„ 191.—
Cristiania	„ 272.—	„ 273.—
Copenhaga	„ 263.—	„ 264.—
Stockholm	„ 276.—	„ 277.—
Constantinopole .	„ 31.—	„ 31·75
Marce hârtie . . .	„ 155·50	„ 155·90
Lei	„ 115.—	„ 116.—
Leva	„ 126·75	„ 128·25
Ruble hârtie à 100	„ 195.—	„ 205.—
Ruble hârtie p. mici	„ 189·50	„ 191·50
Franci elvețieni .	„ 219·50	„ 221·50
Lira italiană . . .	„ 97.—	„ 102.—

Monete de aur:

Galben (Dukat)	K 23·75
20 Marce	„ 49·50
20 Franci	„ 40.—
Funt sterling	„ 50·50
10 Ruble aur	„ 53·50

O paralelă, ce se impune.

O paralelă, nu numai instructivă și interesantă, dar, în același timp și neapărat necesară are să fie aceea, ce se va face pe întreagă linia referitor la împrejurările dinainte de războiu, din cursul acestuia și după încheierea lui.

Și paralela se va face cu siguranță.

Factorii conducători ai războiului își au evidența lor minuțioasă, purtată în vreme de pace, și în tot timpul dela începutul războiului. Tot așa *statul*, prin organele sale, îngrijește, ca să nu-i scape din vedere nimica din ce află a fi de interes pentru dezvoltarea vieții sale viitoare. *Bisericile* își vor face, și ele, datoria în această privință. Va lua parte la această lucrare *presa* și nu vor lipsi la nici un popor oamenii singuratici, cari adună date de tot felul pentru construirea acestei paralele.

Faptele și întâmplările, ce au avut loc, treptat, dela începutul războiului, sunt așa de numeroase și de izbitoare, și au produs și produc mereu, pas de pas, atâtea schimbări, încât lasă urme adânci pentru decenii și veacuri, poate, pentru totdeauna în viața indivizilor și, mai ales, a popoarelor, pentru că aceste schimbări se referă la întreaga viață acestora.

Nu a rămas nimica neinfluențat de acest războiu: viața religioasă, morală, socială, economică, politică etc., toate au fost și sunt supuse unei evoluțiuni de importanță epocală.

Vieța *famițiilor* s'a cutremurat dintr'odată din lipsa aproape neîntreruptă a căpeteniei sale sau a mai multor indivizi din sinul său, prin moartea, schilodirea sau în altfel nenorocirea lor. Vieța *femeii* și a copiilor se petrece, cum se vede, în condiții anormale.

Nici *biserica*, nici *școala* nu-și mai pot îndeplini misiunea lor în întregime, parte din cauza, că mulțime de *preoți* și *învățători* au trebuit să treacă în serviciul războiului, rămânând parohienii fără duhovnic, și școala fără învățător, parte pentru că, și acolo unde preotul și învățătorul au rămas în mijlocul turmei, are de a o păstori în condiții excepționale.

Agricultura în genere și toți ramii acesteia sunt în mare parte neglijate din cauza lucrărilor imperfecte ale femeii, ale bătrânilor și nevărstnicilor, mai departe din cauza lipsei de vite de lucru etc.; iar multe lucrări agricole sunt cu totul părăsite.

Meseriile și industria sunt atinse în temelii lor și mai prosperează acum numai cele puse exclusiv în serviciul războiului.

Tot așa și *comerțul, finanțele, știința, artele* etc. toate au eșit din cadrele lor normale, pentru că să poată servi, astfel, cât mai bine purtarea cu succes a războiului.

S'au sistat în cea mai mare parte, legăturile de afaceri cu străinătatea: pe uscat și pe apă. S'au consumat *averi*. *Statele* s'au împovărat cu datorii de zeci de miliarde, cari la urmă vor trebui plătite.

Cea mai mare parte a *băncilor* au să sufere, și ele, sub greutatea împrejurărilor pricinuite de războiu.

Și toate cele amintite până aci formează numai o parte din complexul tuturor nevoilor pricinuite de războiu.

Va trebui cumpănită, la timpul său, influința *scumpetei* cu toate urmările ei, apoi *rechizițiunile*, activitatea și rezultatele diferitelor *centrale*, *măsurile subversive*, de cari publicul face uz în timpul războiului față de *preferurile maxime* stabilite prin ordonanțe pentru tot felul de articole necesare vieții.

Se va țineă seamă de numărul celor ce au luat parte la războiu, sau la muncă în serviciul războiului, de numărul celor căzuți în lupte, de numărul invalizilor, de orfanii celor căzuți în războiu, de jertfele de avere aduse pe altarul patriei etc.

Și toate aceste date, adunate și grupate în mod sistematic, vor da un material prețios pentru cunoașterea și aprofundarea chestiunilor în legătură cu războiul.

Știm, că și organele bisericilor noastre au luat măsuri pentru adunarea de date privitoare la împrejurările credincioșilor lor și a luat unele măsuri și „Asociațiunea”. Fie, ca organele și persoanele, cărora li s'au cerut și cărora li se va cere, ca să colaboreze la această lucrare, să-și dea concursul cu dragă inimă, — servind cât mai bine o cauză atât de importantă pentru interesele poporului nostru, ale cărui jertfe numai pe această cale vor putea fi scoase, cum trebuie, la lumină și utilizate în folosul său bine înțeles.

CRONICĂ.

Necrolog. *Ioan Bercan*, directorul executiv al băncii «*Economia*» și prezidentul însoțirii «*Plugul*» din Cohalm a încetat din viață în etate de 48 de ani.

Lire austro-ungare. În Italia ocupată de armatele puterilor centrale se vor pune în circulație, după analogia Leilor puși în circulație în România, *Lire austro-ungare*. Acoperirea acestor Lire nouă va fi depozitată la Banca Austro-Ungară, ceea ce se va declara în însuși textul nouelor bancnote.

Ordonanța privitoare la protestul cambial amintită în Nrul nostru ultim a tr., a apărut sub 5052/917 M. E. în monitorul oficial «*Budapesti Közlöny*» dela 23 Decembrie 1917 Nr. 296.

Cuota. Deoarece reprezentanții celor două legislative ale monarhiei, așa numita deputațiune pentru cotă, nu au putut ajunge la înțelegere asupra cuotei, adecă a proporției în care vor avea să participe Austria și Ungaria la suportarea cheltuielilor comune ale monarhiei, Majestatea Sa, Regele, uzând de dreptul său constituțional, a fixat cuota pentru timpul dela 1 Ianuarie 1918 până la 31 Decembrie 1918 cu 36,4%

pentru Ungaria și 63,6% pentru Austria, cum a fost și în trecut.

Restrângerea circulațiunii imobiliilor. Ordonanța guvernului referitoare la circulația imobiliilor a fost pusă în vigoare, conform unei ordonanțe recente și în comitatele: *Arad*, *Pozsony* și *Szabolcs*.

Moratoriul pentru Ardeal. Prin ordonanța guvernului Nr. 67,000/917 M. E. dela 21 Decembrie 1917 apărută în Nr. 296 dela 23 Decembrie 1917 a monitorului oficial «*Budapesti Közlöny*» s'a sistat *moratoriul pentru cercul Petroșeni*, din comitatul Hunedoarei. Datoriile întemeiate pe cambii, etc. născute înainte de 28 August 1916 și scadente până inclusiv în 31 Decembrie 1917 trebuie plătite în 4 rate egale: Februarie 1918 prima; iar celelalte în Iunie și Oct. 1918 și Februarie 1919 în ziua corăspunătoare scadenței lor.

Urcarea de capital dela «Agricola» Hunedoara. Conform prospectului publicat în Nrul trecut al revistei noastre, «*Agricola*» din Hunedoara urcă capitalul social al institutului, dela Cor. 100,000— la Cor. 200,000—.

«*Agricola*» este singurul institut românesc, care dela înființarea sa a cultivat îndeosebi afacerile comerciale: negoțul cu cereale, produse, morărit etc. câștigându-și praxa și siguranța comercială de mare folos în aceste direcții. Azi a ajuns, ca pe terenul acestor afaceri să fie una dintre cele mai cunoscute și reputeate firme nu numai din comitat, dar din Ardealul întreg.

«*Agricola*» a început cu modest capital de Cor. 5,000— a ajuns azi la capitalul societății de Cor. 100,000— și la fonduri de rezervă de peste Cor. 70,000—. A plătit, pe baza unui bilanț solid și real, fără camete restante, o dividendă de 8%, pe care speră a o menține și pe viitor, cu atât mai ușor, cu cât cercul afacerilor sale de negoț se va mări. Recomandăm din parte-ne emisiunea «*Agricolei*» în atențiunea publicului nostru.

Reviziile „Solidarității” în anul curent.

În urma invitației trimise de direcțiunea «*Solidarității*» băncilor asociate, s'au anunțat la revizie și au cerut revizori experți până acum următoarele institute:

« <i>Olteana</i> »	Viștea-inferioară.
« <i>Mercur</i> »	Năsăud
« <i>Patria</i> »	Blaj
« <i>Iulia</i> »	Alba-Iulia
« <i>Silvania</i> »	Șimleu
« <i>Vulturul</i> »	Tășnad
« <i>Maramurășana</i> »	Sighet
« <i>Georgiana</i> »	Geoagiu
« <i>Concordia</i> »	Gherla
« <i>Agricola</i> »	S-Sebeș
« <i>Cordiana</i> »	Fofeldea
« <i>Aurora</i> »	Baia-mare
« <i>Sătmăreana</i> »	Seini

Invitare la abonament.

Anul XX.

Pe lângă cuvenitele urări de bine, cu începerea unui an nou, anul al XX-lea de existență al revistei noastre, adresăm On. noștri abonați de până acum rugarea să binevoiască a-și înoi din bună vreme abonamentul pe anul 1918, ca expediarea regulată a revistei noastre să nu sufere întârziere. Mulțămim tuturor onor. cetitori și abonați ai noștri pentru interesul și sprijinul acordat până acum și ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, în care am intrat, nu numai, că ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonați, ci vor intra în șirul acestora și alți numeroși cetitori și pretini ai revistei noastre.

Onor. noastre institute de bani și membre ale „Solidarității“, de al căror sprijin binevoitor ne-am bucurat și în trecut, le rugăm să ne împărtășească de același sprijin și în anul ce vine, folosindu-se cât mai adeseori de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor de tot felul ca: bilanțuri anuale, convocări de adunări generale, diverse comunicate, concurse etc.

Din parte-ne ne vom da toată silința să corăspundem așteptărilor și vom căuta să reintroducem rubricile pe cari din cauza împrejurărilor create de războiu până acum nu le-am putut continua și anume: situația financiară și cursul efectelor. Totodată vom urmări cu atențiune și vom arăta la ocaziuni, și prețurile de zi referitoare la articolele de comerț pe piața internă.

Folosim ocaziunea aceasta pentru a adresa și Onor. noștri abonați restanțieri — institute, ca și particulari — rugămintea, ca deodată cu prenumerarea revistei pro 1918 să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al „Revistei Economice“ rămâne și pentru anul viitor:

K 20— pe un an

K 10— pe $\frac{1}{2}$ an.

Manuscrisele bilanțurilor și altor publicații, menite a apărea Sâmbăta, rugăm a le expediă cu poșta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră cel mai târziu:

Joia în aceeași săptămână,

pentruca să nu fim siliți a amâna publicarea bilanțurilor pe săptămâna următoare.

Comandele de abonament, precum și inserțiunile, rugăm a le adresa ca și până acum la **Administrația „Revistei Economice“, Sibiu-Nagyszeben.**

Posta redacțiunii.

Cassa de păstrare, Sasca. Regretăm, că bilanțul ne-a sosit după încheierea formelor de tipar, și astfel din cauze tehnice nu-l mai putem publica în numărul de față. Il vom publica în numărul viitor.

Sumarul:

În anul al XX-lea. — Cronica economică a anului 1917. — Planuri pentru statificarea asig. — Jurisdicțiune. — Legea despre economia de câmp. — Cursul devizelor. — O paralelă ce se impune. — *Cronică:* Necrolog. Lire austro-ungare. Ordonanța privitoare la protestul cambial. Cuota. Restrângerea circulațiunii imobilelor. Moratoriul pentru Ardeal. Urzarea de capital dela «Agricola» Hunedoara. *Reviziile «Solidarității» în anul curent. Invitare la abonament. Poșta redacțiunii.*

„OLTEANA“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea-inferioară.

Aviz.

Institutul nostru cu 1 Ianuarie 1918 reduce etalonul de interese la toate depunerile cu **1%** Viștea-inferioară, în 27 Decembrie 1917.

Direcțiunea.

„HAȚIEGANA“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Hațeg.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștință, că dela **1 Ianuarie 1918** vom fructifica:

Toate depozitele spre fructificare — vechi și noi — cu **3%**.

Depozitele spre fructificare și în cont-curent cari se ridică în curs de 15 zile dela depunere, nu beneficiază de interese.

Hațeg, în 31 Decembrie 1917.

Direcțiunea.

„CORONA“,

institut de credit și economii societate acționară în Bistrița.

Aviz.

Aducem la cunoștință onoraților noștri depozitanți, că cu începerea dela **1 Ianuarie 1918** solvim:

1. după depuneri vechi **4%** resp. conform acordului.

2. După depuneri nouă **3 $\frac{1}{2}$ %**.

3. După depunerile corporațiilor de binefaceri **4%** conform acordului.

Darea după depuneri o plătește institutul.

Din ședința direcțiunii institutului, ținută în 29 Decembrie 1917.

Direcțiunea.